

Výmena batérie bude samozrejmosťou, nie dôvod na vyhodenie spotrebiča

2.7.2026 - | Moore BDR

Európska únia už o rok zásadne zmení pravidlá pre batérie v elektronike. Nariadenie zavádza požiadavku na jednoduchú vymeniteľnosť batérií koncovým spotrebiteľom alebo nezávislým odborníkom. Cieľ je jednoduchý: keď prestane fungovať batéria, nemá to znamenať koniec celého zariadenia. Zmena sa dotkne novo uvádzaných spotrebičov a premietne sa nielen do ich konštrukcie, ale aj do ekonomiky výroby. To môže ovplyvniť ich cenu.

Nariadenie (EÚ) 2023/1542 o batériách zavádza jednotné pravidlá pre celý životný cyklus batérií – od výroby až po recykláciu, vrátane zavedenia tzv. digitálneho pasu batérie a označovania batérií QR štítkom. Nariadenie sa týka širokej škály spotrebnej elektroniky a jeho cieľom je predĺžiť životnosť výrobkov, znížiť množstvo elektroodpadu a zvýšiť využívanie recyklovaných materiálov z batérií a elektroodpadu pri výrobe nových batérií. Zároveň však zvyšuje nároky na výrobcov v oblasti konštrukcie a servisu.

Keď batéria rozhoduje o životnosti spotrebiča

Výmena batérie sa dnes netýka len mobilných telefónov alebo notebookov. Nabíjacie akumulátory sú bežnou súčasťou domácnosti. Od tyčových a robotických vysávačov cez drobné kuchynské spotrebiče až po zariadenia osobnej starostlivosti. Práve pri týchto produktoch batéria často rozhoduje o tom, ako dlho bude výrobok skutočne slúžiť.

Napríklad pri tyčových a robotických vysávačoch sa životnosť batérie pohybuje rádovo v niekoľkých rokoch, zatiaľ čo motor alebo konštrukcia vydrží výrazne dlhšie. Pri spotrebičoch značky Sencor sa na motory bežne poskytuje záruka 10 rokov, zatiaľ čo na batérie platí štandardná dvojročná záruka na ich kapacitu. „Pre zákazníka je frustrujúce, keď prístroj funguje, ale kvôli batérii ho musí odložiť alebo zložiť riešiť servis. Práve tu dáva vymeniteľnosť batérií skutočný zmysel,“ vysvetľuje Martin Štancl, produktový manažér značky Sencor.

Pre Sencor nie je téma výmeny batérií nová. Už dnes značka pri rade akumulátorových produktov počíta s tým, že batérie sú spotrebným dielom a ich výmena je riešiteľná prostredníctvom autorizovaného servisu, v niektorých prípadoch aj samotným spotrebiteľom.

Vysoké nároky na výrobcov budú mať dopad na konečnú cenu

Zatiaľ čo pre zákazníkov je cieľ regulácie zrozumiteľný, pre výrobcov znamená zásadnú zmenu v plánovaní vývoja, výrobe aj dlhodobej zákazníckej podpore spotrebičov. Regulácia predlžuje životný cyklus produktov a vyžaduje, aby firmy už pri ich uvedení na trh počítali s dostupnosťou náhradných dielov, servisnými kapacitami aj zaistením podpory jednotlivých modelov v dlhšom časovom horizonte.

„Tieto zmeny sa prirodzene premietnu do nákladovej štruktúry výrobcov a môžu ovplyvniť aj konečné ceny spotrebnej elektroniky. Firmy budú musieť oveľa presnejšie plánovať, ako dlho budú jednotlivé modely podporovať, v akom objeme držať náhradné diely a aké servisné kapacity k nim zaistiť. Regulácia posilňuje dlhodobý prístup k výrobkom, ale zároveň kladie vyššie nároky na finančné a prevádzkové plánovanie,“ hovorí Ivan Lužica, partner poradenskej spoločnosti Moore Consulting SK,

a dodáva: „Dopad na ceny však nebude pri všetkých kategóriách rovnaký. Pri vysoko konkurenčných segmentoch, ako sú slúchadlá alebo prenosné reproduktory, možno očakávať, že výrobcovia zvýšené náklady skôr absorbujú a premietnu ich do svojich marží, aby zostali cenovo konkurencieschopní. Mierne zdraženie je naopak pravdepodobnejšie pri menej exponovaných kategóriách, kde je cenová citlivosť trhu nižšia.“

Popri ekonomických dopadoch sa nariadenie výrazne premieta aj do vývoja výrobkov a do vnútorného fungovania firiem. „Nová regulácia nepredstavuje čiastkovú technickú úpravu, ale komplexný zásah do konštrukčného návrhu, procesov posudzovania zhody aj interného riadenia kvality. Výrobcovia musia zvládnuť vývoj nových konštrukčných riešení, absolvovať rozšírené testovanie bezpečnosti a funkčnej zhody, aktualizovať technickú dokumentáciu a nastaviť interné procesy tak, aby dlhodobo plnili regulačné požiadavky v celom životnom cykle výrobku. Subjekty, ktoré s prípravou na tieto zmeny nezačali v dostatočnom predstihu, môžu mať vzhľadom na účinnosť požiadaviek od roku 2027 významný implementačný deficit,“ upozorňuje Luboš Cinek, expert značky Sencor na oblasť regulácií.

Časový rámec novej regulácie navyše podľa odborníkov neponecháva priestor pre výraznejšie odklady. „Európska legislatíva niekedy dáva členským štátom flexibilitu v implementácii, výrobcovia sa potom napríklad môžu spoliehať na prechodné obdobia. V tomto prípade to tak ale nie je. Aby boli zaistené rovnaké podmienky na trhu, nariadenie má pevne stanovený harmonogram a výrobcovia s ním musia pracovať v podobe, v akej sa na ňom členské štáty a europoslanci dohodli. Zároveň je potrebné počítať s tým, že v prípade nesplnenia požiadaviek môžu nasledovať sankcie,“ upozorňuje Viktor Daněk, zástupca riaditeľa Inštitútu pre európsku politiku Europeum.

Podpora cirkulárnej ekonomiky a zavedenie digitálneho pasu

Súčasťou novej regulácie je zároveň zavedenie tzv. digitálneho pasu batérie, ktorý má zhromažďovať informácie o jej zložení, pôvode, uhlíkovej stope aj možnostiach opráv a recyklácie. Prostredníctvom QR kódu potom bude možné tieto informácie jednoducho zistiť.

„Zmyslom tohto nástroja je zvýšiť transparentnosť v celom životnom cykle výrobku a podporiť prechod k cirkulárnej ekonomike, a teda aj rozšírenie možností druhotného využitia významných surovín, kde sa s batériami aj elektronikou počíta ako s dlhodobými zdrojmi, nie ako s jednorazovým tovarom,“ dodáva Daněk.

Volba namiesto vyhadzovania

Z pohľadu spotrebiteľov by mali byť zmeny v konečnom dôsledku pozitívne. Dlhšia životnosť spotrebičov, menší tlak na nákup nového zariadenia a väčšia kontrola nad tým, kedy a ako sa elektronika opravuje. Zároveň ale platí, že pri väčšine prístrojov nebude výmena batérie čisto „domácou“ záležitosťou. Pri technicky zložitejších zariadeniach zostane servisné riešenie najbezpečnejšou variantou.

„Zmyslom regulácie nie je preniesť zodpovednosť na zákazníkov, ale dať im možnosť voľby. Niekde si batériu vymenia sami, inde využijú servis. Dôležité je, aby kvôli batérii nekončil celý výrobok,“ zhrňa Martin Štancl, produktový manažér značky Sencor.

Elektroodpadu je každým rokom viac a viac

Elektroodpad patrí podľa dát Eurostatu k najrýchlejšie rastúcim druhom odpadu v Európe aj na Slovensku a batériové zariadenia na tom majú čoraz väčší podiel. V roku 2023 sa v EÚ vyzbieralo v priemere 11,6 kg elektroodpadu na obyvateľa, pričom menej ako polovica vyradených zariadení je

skutočne recyklovaná.

Slovensko síce v roku 2023 vyzbieralo 10,9 kg elektroodpadu na obyvateľa, teda mierne pod priemerom EÚ (11,6 kg), v relatívnom porovnaní však patrí k najúspešnejším. Podľa Eurostatu Slovensko spolu s Bulharskom a Lotyšskom ako jediné tri členské štáty EÚ v roku 2023 splnili náročnejší cieľ 65 % miery zberu (pomer hmotnosti vyzbieraného elektroodpadu k priemernej hmotnosti zariadení uvedených na trh za predchádzajúce tri roky). Vysoký podiel pritom súvisí aj s tým, že na slovenský trh sa uvádza jedno z najnižších množstiev novej elektroniky v EÚ (15,8 kg na osobu). Napriek tomu sa v celej EÚ k recyklácii dostáva len asi 49 % prenosných batérií, pričom cieľom novej regulácie je zvýšiť tento podiel na 63 % do roku 2027 a 73 % do roku 2030.

Zdroje dát:

Eurostat: Waste statistics - recycling of batteries and accumulators Eurostat: Waste statistics - electrical and electronic equipment (zber elektroodpadu na obyvateľa, SR, 2023) Európsky parlament: Nové pravidlá EÚ pre udržateľnejšie a etické batérie | Témy | Európsky parlament

O spoločnosti Moore Consulting SK

Moore Consulting SK je poradenská spoločnosť, v ktorej sú majetkovo zastúpené spoločnosti Moore Slovakia, Moore Czech Republic a ARLY. Spoločnosť poskytuje služby v oblasti strategického a manažérskeho poradenstva, optimalizácie procesov, riadenia zmien, zvyšovania výkonnosti organizácií a podpory transformačných projektov vo verejnom aj súkromnom sektore. Moore Consulting SK je súčasťou medzinárodnej poradenskej, účtovnej a auditnej siete Moore Global.

O Moore Global

Moore Global je jedna z najväčších medzinárodných sietí auditorských a poradenských spoločností s viac ako 37 000 pracovníkmi v 234 nezávislých firmách a 119 krajinách. Renomovaná sieť odborne zameraných firiem s menom Moore vo svojom názve vznikla už v roku 1907 a v roku 2024 dosiahla obrát 5,1 mld. USD. Viac podrobných informácií je možné nájsť na internetovej adrese www.moore-global.com.

Webinár je určený pre všetky firmy, finančné a účtovné oddelenia, ktoré chcú poznať odpovede na praktické situácie v oblasti e-fakturácie.

Tešíme sa na stretnutie a na diskusiu s vami !

Ak sa nemôžete zúčastniť online, záznam z webinára bude k dispozícii.

<https://www.moore-bdr.sk/vymena-baterie-bude-samozrejmost-nie-dovod-na-vyhodenie-spotrebica>